

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज

गुरुवार (4/12/2025) - बुधवार (10/12/2025)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %
	किमान	कमाल				
नाशिक	12-13	25-26	नाशिक, ओझर, कळवण, पिंपळगाव बसवंत, दिंडोरी, पालखेड, लोणी, वणी-गुरु-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	12-15	20-38
पुणे	13-16	28-29	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती, इंदापूर-गुरु-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	9-12	20-45
सोलापूर	13-17	28-30	सोलापूर, तुळजापूर, औसा, वैराग, बाशी, पंढरपूर, नान्नज, लातूर-गुरु-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	17-24	20-43
सांगली	14-21	28-29	सांगली, मिरज, वाळवा, पलूस, कवठा, पळशी, खानापूर विटा, शेटफळ, -गुरु-रिमझिम पाऊस, शुक्र-हलका ते मध्यम पाऊस, शनि-बुध-पाऊस नाही. शिरगुप्पी - गुरु, शनि-रिमझिम पाऊस, शुक्र-हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-19	19-62
विजयपुरा	12-19	24-27	चडचन, तिकोटा, तेलसांग, विजयपुरा-गुरु, शुक्र-रिमझिम पाऊस. शनि-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-21	40-66
हैदराबाद	15-20	28-30	हैदराबाद, मेडचल - गुरु, शुक्र - रिमझिम पाऊस शनि - बुध - पाऊस नाही. झहीराबाद - गुरु - बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	12-14	26-65
सातारा	8-17	27-29	सातारा-शुक्र-रिमझिम पाऊस. गुरु,	स्वच्छ ते	10-14	24-61

			शनि-बुध-पाऊस नाही. खटाव, फलटण- गुरु-बुध- पाऊस नाही.	ढगाळ		
अहमदनगर	11-15	27	संगमनेर, राहाता, कोपरगाव, अकोले, अहमदनगर, श्रीगोंदा, कर्जत, जामखेड – गुरु-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	17-20	18-40
जालना	12-13	26-27	जालना, अंबड, घनसावंगी, जाफराबाद, मंठा-गुरु-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-12	23-33
बुलडाणा	12-13	24	द.राजा, बुलडाणा, चिखली, सिंदखेड- गुरु, शुक्र-रिमझिम पाऊस, शनि-बुध- पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	13-17	25-37
कोल्हापूर	12-13	26-27	कागल, करवीर, गगन-बावडा-- गुरु, शुक्र-रिमझिम पाऊस, शनि-बुध-पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	9-10	23-39
बेंगळूरु ग्रामीण	14-20	25-28	अनेकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळूरु - पूर्व, बेंगळूरु-उत्तर, बेंगळूरु - शनि, रवि - मुसळधार पाऊस, गुरु, शुक्र - सोम, मंगळ, बुध - पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-18	31-65
बेलागावी	13-19	24-25	बेलागावी, गोकाक-गुरु-रिमझिम पाऊस. शुक्र-बुध-पाऊस नाही. अथनी- गुरु-रिमझिम पाऊस. शुक्र-हलका ते मध्यम पाऊस. चिकोडी-गुरु, शनि- रिमझिम पाऊस, शुक्र-हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	16-24	28-72
बिंदर	13-16	25-26	बिंदर, हुमनाबाद, बसवकल्याण –गुरु–बुध–पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-14	27-56
बागलकोट	13-17	28-29	बागलकोट, जमखंडी- गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस. शनि-बुध-पाऊस नाही. हुंगुंड, मुधोळ-गुरु, शुक्र, शनि- रिमझिम. रवि-बुध-पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	17-30	20-37

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 3.5 - 5.0 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. अंकुर वाढीच्या अवस्थेत (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे @ 5950 - 8500 लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उमवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे. आवश्यकतेपेक्षा जास्त जोम असल्यास, सिंचन पाणी वापर अर्ध्याने कमी करून पर्यंत 3000-4000 लि./एकर करा आणि नत्र वापरणे थांबवा. तरीही वाढ जास्त असल्यास वाढ आटोक्यात येईपर्यंत पाणी देणे थांबवावे व नंतर सिंचन सुरु करावे.
3. फुलोऱ्यापासून फळधारणेपर्यंत, 2000-2500 लि./एकर/दिवसापर्यंत ठिबकद्वारे पाणी द्यावे. जोम नियंत्रित करणे आवश्यक आहे.
4. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मल्टिविंगचा सराव करा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रुट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
5. बेरीच्या विकासाच्या अवस्थेत, ठिबकद्वारे @ 5950 - 8500 लि./एकर/दिवस सर्व द्राक्षे पिकवणाऱ्या प्रदेशांसाठी सिंचन करा.

माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

1. दाट कनोपी मध्ये इन्फ्लोरेसेन्स नेक्रोसिस ही समस्या असू शकते. बाजूच्या कॉंब काढून टाका आणि योग्य वायुवीजनासाठी सूर्यप्रकाश आत प्रवेश करण्यासाठी कनोपी कमी करा. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी/कमी करण्यासाठी कॅनोपीमध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी कनोपी व्यवस्थापित करा.
2. अनावश्यक फवारण्या टाळल्या पाहिजेत कारण पानांच्या आरोग्यावर प्रकाशसंश्लेषण निर्मितीवर परिणाम होतो. याचा परिणाम घडांच्या विकासावर होईल.
3. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) ची समस्या टाळण्यासाठी फुलोरा येण्याच्या अवस्थेपर्यंत कोणत्याही नायट्रोजन आधारित खताचा वापर करू नका.

काढी ची वाढ अवस्था

1. जर पीक 5 पाने ते बहर येण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असेल, तर माती परीक्षण मूल्यावर आधारित झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट प्रत्येकी 15 किलो / एकर वापरा. बोरॉनचा वापर जर माती परीक्षण मूल्य कमी असल्याचे दर्शवित असेल आणि सिंचनाच्या पाण्यात बोरॉन नसेल तरच केला पाहिजे. जर फाउंडेशन पेनिंग

सीझनमध्ये, पेटीओल चाचणीने बोरॉनची कमतरता असल्याचे सांगितले तर माती परीक्षण मूल्यानुसार @ 1.5 किलो ते 5 किलो बोरॉन वापरा. एका वेळी एक किलो बोरॉन टाका.

2. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, सल्फेट ऑफ पोटॅश आणि मॅग्नेशियम सल्फेट @ 2-3g/L ची फवारणी पानांच्या वयानुसार फुलण्याच्या पूर्व अवस्थेत करा.

3. पीक 5 पाने ते बहरण्यापूर्वीच्या अवस्थेत असल्यास 10 किलो मॅग्नेशियम सल्फेट प्रति एकर द्यावे.

फ्लॉवरिंग ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नका.

2. या आठवड्यात 3-4 किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाका. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा pH 6.0 च्या जवळ असावा किंवा SSP @ 125kg/acre बेसल ऍप्लिकेशन म्हणून वापरा. फॉस्फोरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी अर्ज करण्यापूर्वी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.

3. SOP लागू न केल्यास, फुलांच्या अवस्थेत कमी तापमान आणि ढगाळ वातावरणाचा अंदाज असल्यास 15 किलो SOP लागू करा.

4. पेटीओल न्यूट्रिएंट टेस्टिंग: 70% कॅंपकॉल स्टेजवर, पेटीओलचे नमुने पोषण विश्लेषणासाठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी घडासमोरील पान काढून टाकावे.

बेरी विकास अवस्था:

1. बेरी सेट केल्यानंतर, सुरुवातीला फॉस्फोरिक ऍसिड वापरा @ 2 kg आणि यानंतर 5 kg 12-6-10/एकर.

2. बेरीचा आकार 2-4 मिमी असल्यास, कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.

3. जर बेरीचा आकार 5-8 मिमी असेल तर कॅल्शियम @ 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / कॅल्शियम नायट्रेट प्रति लिटर फवारणी करा. चांगल्या शोषणासाठी GA ऍप्लिकेशन (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करा.

4. 6-8 मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट @ 25kg/एकरच्या रूपात 4 स्प्लिटमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया @ 15 kg/एकर इतर मातीत 3 स्प्लिटमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करा. पुढील दोन आठवडे 3-4 स्प्लिटमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 @ 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करा.

5. जर माती चुनखडीयुक्त असेल तर छाटणीनंतर 65-70 दिवसांनी झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट @ 5 किलो / एकर द्या.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

द्राक्षबागेतील सध्याच्या वाढीच्या अवस्थेनुसार आणि हवामानाच्या परिस्थितीनुसार खालील अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

1. रोग कमी करण्यासह कॅनोपी व्यवस्थापन:

सध्याच्या वाढीच्या अवस्थांचा आणि हवामानाचा विचार करून द्राक्षबागेसाठी

खालील सूचना दिलेल्या आहेत: सध्याचे हवामान डाऊनी मिल्ड्यू) गाचा प्रादुर्भाव होण्यासाठी अत्यंत अनुकूल आहे. लवकर छाटणी केलेल्या द्राक्षबागांमध्ये या रोगाचा आधीपासूनच तीव्र प्रादुर्भाव दिसून येत आहे. रोगाचा प्रसार व तीव्रता कमी करण्यासाठी, फुटवे व घडांच्या सुरुवातीच्या अवस्थेपासूनच खालील कॅनोपी व्यवस्थापन उपाय करणे :

- वायुवीजन व प्रकाशयोग्य व्हावा म्हणून सर्व जादा, निरुपयोगी (पाण्याचे) फुटवे काढून टाका.
- रोग वरच्या दिशेने पसरण्यास सुरुवात झाली की लगेच खालचे ३-४ पान (पहिल्या घडापर्यंत) काढून टाका, विशेषतः रोगाचा दाब वाढत असल्यास.
- जर नवीन पाने व विकसनशील घडांवर मृदुरोगामिल्ड्यूची लक्षणे (तेलाचे डाग, खाली पांढरी बुरशी) दिसली तर त्या बाधित घडांसह संबंधित फुटवे/पाने त्वरित काढून नष्ट करा (जाळावेत किंवा खोल पुरावेत).

2) प्री-ब्लूम (फुलोऱ्यापूर्व) अवस्था असलेली द्राक्षबाग:

भारतीय राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR National Research Centre for Grapes, Pune

- प्री-ब्लूम अवस्था: GA_3 @ 40 ppm
- प्री-ब्लूम अवस्था: GA_3 @ 15 ppm
- 25% फुलोरा: GA_3 @ 10 ppm
- 50% फुलोरा: GA_3 @ 10 ppm
- 60-80% फुलोरा: GA_3 @ 10 ppm
- 90-100% फुलोरा: GA_3 @ 60 ppm
- बेरी सेट झाल्यानंतर: GA_3 @ 40-50 ppm + IAA @ 10 ppm

3) मणी सेटिंगपासून 8 मिमी बेरी आकारापर्यंत:

ज्या द्राक्षबागांमध्ये बेरी सेटिंग पूर्ण झाले आहे, त्या ठिकाणी घड थिनिंग (bunch thinning) आणि बेरी थिनिंग (berry thinning) फार महत्वाचे ठरते. घडांची संख्या आपल्या उद्दिष्टानुसार (किसमिस, स्थानिक बाजारपेठ, निर्यात) ठेवावी. प्रत्येक घडामध्ये ठेवण्यात येणाऱ्या बेरींची संख्या घडाचा प्रकार, वाण इत्यादींवर आधारित असावी. वाणानुसार बेरी धारणा पुढीलप्रमाणे करावी.

वाण	प्रति घड रेचीस संख्या		प्रति घड मणी संख्या	
	स्थानिक	निर्यात	स्थानिक	निर्यात

थॉम्पसन सिडलेस	12-14	10-12	130-140	100-120
तास-ए-गणेश	12-14	10-12	130-140	100-120
सोनाका	14-16	12-14	140-150	130-140
माणिक चमण	14-16	12-14	140-150	130-140
सरिता सिडलेस	14-16	12-14	140-150	130-140
रेड ब्लोब	10-12	8-10	80-90	70-75
नानासाहेब पर्वल सिडलेस	10-12	8-10	80-90	75-80
क्रिमसन सिडलेस	10-12	10-12	120-130	100-120

4) घडाच्या विकासासाठी पानांची आवश्यकता:

घडाच्या विकासासाठी लागणाऱ्या पानांच्या आवश्यकतेला प्राधान्य दिले पाहिजे. सुमारे 500 ग्रॅम वजनाचा घड (100-120 बेऱ्या) विकसित करण्यासाठी एका वेलीवर किमान 12 पाने असावीत आणि त्या पानांचे एकूण क्षेत्रफळ सुमारे 160-170^२ स.मी. असावे. साधारणपणे एका पानाच्या आधारे 6-8 बेऱ्या विकसित होतात. ही पानांची आवश्यकता बेरी सेटिंगपर्यंत पूर्ण करता येते. त्यामुळे प्री-हार्मोन अवस्थेतून बेरी सेटिंग पूर्ण होईपर्यंत नायट्रोजनयुक्त खतांचा (युरिया, 12:61:0, अमोनियम सल्फेट इ.) वापर झिपद्वारे करावा. वेलीच्या टोकाचा (shoot tip) वळण/वक्रता कशी आहे यावरून खतांची गरज ठरवता येते.

5) कमी तापमानाचा परिणाम:

काही द्राक्ष उत्पादन क्षेत्रांमध्ये (बोरी, इंदापूर, सटाणा, फलटण इ.) लवकर छाटणी केली जाते. अनेक द्राक्ष उत्पादक भागांत किमान तापमान 12°C पेक्षा कमी असते. पांढऱ्या सीडलेस वाणांमध्ये, वेरायझन (veraison) जवळील अवस्थेत घडांचा हिरवा रंग बदलून गुलाबी होतो. हा एक शारीरिक (physiological) बिघाड आहे. किमान तापमान 7°C च्या खाली एक ते दोन दिवस राहिल्यास गुलाबी रंगद्रव्य (pink pigmentation) दिसू लागते. गुलाबीपणा थांबवण्यासाठी कोणतेही प्रभावी नियंत्रण उपाय उपलब्ध नसले तरी काही व्यवस्थापन पद्धती अवलंबल्यास घडांचे नुकसान कमी करता येते.

- वेरायझन सुरु होण्यापूर्वी द्राक्षघड कागदाने झाकणे

- द्राक्षबागेत सिंचन वाढवणे
 - बागेत विविध ठिकाणी आग पेटवून तापमान वाढवणे
- या उपायांमुळे समस्यांची तीव्रता कमी करण्यात मदत होते.

6) दवाचा बेरी विकासावर परिणाम:

यावर्षी द्राक्ष उत्पादक सर्व भागांत पावसाचे प्रमाण जास्त होते आणि पावसाचा कालावधीही लांब होता. त्यामुळे आगामी महिन्यांत सकाळच्या वेळी दव तयार होण्याचे प्रमाण वाढणार असून, काही ठिकाणी दुपारपर्यंतही दव टिकून राहू शकते. यामुळे वेलांच्या कॅनॉपीमध्ये सापेक्ष आर्द्रता वाढेल. आर्द्रतेत झालेली वाढ डाऊनी मिल्ड्यू सारख्या प्रमुख रोगांच्या बीजाणूंना पुन्हा सक्रिय करण्यास मदत करते. बेरी सेटिंगनंतर जर संध्याकाळी कॅनॉपी कोरडी राहत असेल, तर पावडरी मिल्ड्यूचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता वाढते. बुरशीनाशकाच्या वापरापेक्षा द्राक्षबागेतील कॅनोपी मॅनेजमेंट रोग नियंत्रणात अधिक महत्त्वाची भूमिका बजावते.

खालील उपाय केल्यास कॅनोपीतील आर्द्रता कमी होऊन फवारणीचे कवरेज सुधारते आणि रोग नियंत्रणास मदत होते:

- भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
- २-३ तळांची पाने काढणे
- जादा फुटवे काढणे
- बाजूच्या फुटव्यांचे (side shoots) नियंत्रण
- बेरी सेट झाल्यानंतर फुटवे foliage wire वर व्यवस्थित मांडणे

या उपायांमुळे आर्द्रता कमी होते आणि रोग नियंत्रणासाठी फवारणीची परिणामकारकता वाढते.

IV. रोग व्यवस्थापन

खरड छटणी नंतरचे दिवस	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
73	जास्त	मध्यम	कमी	जिवाणू करपा- जास्तीत जास्त. तांबेरा - कमी

सुरुवातीच्या फुलोरा अवस्थेत केवडा नियंत्रणासाठी अमिसलब्रोम @ ०.३७५ मिली/लीटर किंवा सायझोफामिड ०.२ मिली/लीटर फवारणी करावी. नवीन मोलूकल्स ऑक्सिथिओपिप्रोलिन+अमिसलब्रोम@३१२.५ मिली/एकर देखील चांगले परिणाम देतील. पलूओपिकोलाइड+फोसेटिल एल हे देखील केवडा नियंत्रणासाठी दिले जाऊ शकते, विशेषतः वरच्या कोवळ्या पानांमध्ये जिथे रोगाचा प्रादुर्भाव जास्त आहे अशाठिकाणी. जसजसे तापमान हळूहळू कमी होईल तसतसे भुरीचा प्रादुर्भाव दिसून येतो अशाठिकाणी सल्फर @ २-२.५ ग्रॅम/लिटर वापरता येतो. जर रोग आधीच दिसून येत असेल, तर हेक्साकोनाझोल किंवा डायफेनोकोनाझोलची फवारणी करता येते. मेट्राफेनोन किंवा पॉलीऑक्सिन डी झिंक सॉल्ट किंवा सायपलुफेनामिड देखील भुरीचे लक्षणीय नियंत्रण करेल. जैवनियंत्रण घटकांचा नियमित वापर सुरू ठेवावा. ज्या भागात दव जास्त आहे तेथे मॅन्कोझेबची धुरळी करावी.

V. कीड आणि त्याचे व्यवस्थापन

वाढीची अवस्था: फळ छाटणीनंतर दाण्यांची वाढ

मावा प्रादुर्भाव : सांगली आणि सोलापूरसह अनेक द्राक्ष उत्पादक भागात माव्याचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. हे मावे काळ्या रंगाचे असतात आणि त्यांच्या प्रादुर्भावामुळे घोसांवर व फुटव्यांवर चिकट रस दिसू शकतो. इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 मि.ली./लिटर पाणी प्रभावी आहे. परंतु हे मावे पुढील एक महिनाभर पुन्हा पुन्हा दिसू शकतात, त्यामुळे कीटकनाशकांची वारंवार फवारणी टाळावी. व्यवस्थापनासाठी विबल

स्टिकी ट्रॅप्स लावावेत. तसेच लेकॅनिसीलियम लेकॅनी, ब्यूव्हेरिया बेसिआना आणि मेटारायझियम अॅनिसोप्लीए यांची फवारणीही माव्याविरुद्ध प्रभावी आहे. द्राक्ष बागेजवळ चवळीची ट्रॅप क्रॉप म्हणून लागवड करावी व त्यावरील मावे वेळोवेळी नियंत्रित करावीत.

- अळी प्रादुर्भाव : काही द्राक्ष क्षेत्रात अळीचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. अशा वेळी एमामेक्टिन बेन्झोएट 5 SG @ 0.22 ग्रॅम/लिटर किंवा सायनट्रानिलिप्रोल 10 OD @ 0.7 मि.ली./लिटर पाणी फवारणी प्रभावी आहे.
- पत्ती बीटल नियंत्रण : रात्रीच्या वेळी इमिडाक्लोप्रिड 17.8 SL @ 0.4 मि.ली./लिटर किंवा स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मि.ली./लिटर पाणी फवारणी प्रभावी आहे.
- मिल्बीबग प्रादुर्भाव : काही मळ्यांमध्ये मध्यम प्रमाणात मिल्बीबगचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. मिल्बीबग नियंत्रणासाठी क्लोरपायरीफॉस, डायक्लोर्वॉस, मेथोमिल, प्रोफेनोफॉस सारखी ब्रॉड-स्पेक्ट्रम कीटकनाशके फवारू नयेत. वाढलेली आर्द्रता नैसर्गिक शत्रूंचा विकास वाढवते, ज्यामुळे मिल्बीबग हळूहळू नष्ट होतात. रासायनिक फवारणी आवश्यक असल्यास बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 मि.ली.+ मेटारायझियम अॅनिसोप्लीए 3 मि.ली./लिटर पाणी यांचे स्पॉट प्लॉट अप्लिकेशन करावी.

- फुटलेल्या/नुकसान झालेल्या मण्यांचे व्यवस्थापन : द्राक्षांच्या घोसांतील सर्व फुटलेले किंवा खराब मणी काढून टाकावेत. हे मणी एका भांड्यात गोळा करून द्राक्ष बागेपासून सुमारे 100 फूट अंतरावर ठेवावे. विनेगर प्लायज हे कुजणाऱ्या मण्यांकडे आकर्षित होतात. त्या भांड्यावर स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मि.ली./लिटर पाणी फवारून त्या माशांचा नाश करावा.
- नवीन प्रजातीच्या स्टेम बॉररचा (लाल रंगाची अळी) प्रादुर्भाव : सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, बीजापूर या द्राक्ष पट्ट्यात सालीखाली हा कीड दिसू शकतो. सैल झालेली साल काढून टाकावी आणि मेटारायझियम अॅनिसोप्लीए @ 2.5 मि.ली./लिटर या द्रावणाने (प्रति झाड 1.5 लिटर पाणी) मुख्य खोड व कोर्डन भागावर चांगला प्लॉट वॉश द्यावा.
- तुडतुडे नियंत्रणासाठी : मण्यांच्या विकासाच्या अवस्थेत अतिरिक्त फुटवे काढून टाकावेत, यामुळे तुडतुड्यांची संख्या नियंत्रित राहते.

